

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ У ДЕПОЗИТНІЙ ПОЛІТИЦІ БАНКІВ: ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ФІНТЕХ-РІШЕННЯ

РУДЬ Натан, здобувач вищої освіти

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** Досліджуються інноваційні інструменти депозитної політики банків у контексті цифровізації та впровадження фінтех-рішень. Проаналізовано практику використання цифрових депозитних продуктів, можливості великих даних для персоналізації пропозицій та формування клієнтської лояльності. Особливу увагу приділено інтеграції фінтех-сервісів у депозитну діяльність та перспективам застосування технологій блокчейн і смартконтрактів. Отримані результати дозволяють оцінити вплив інновацій на підвищення конкурентоспроможності банківської системи та зміцнення довіри вкладників.*

***Ключові слова:** депозитна політика, цифровізація, фінтех, великі дані, блокчейн, смартконтракти.*

Традиційні депозитні інструменти вже не задовольняють вимоги клієнтів щодо зручності, швидкості та прозорості операцій. Зростає попит на інноваційні продукти, які поєднують банківські послуги з можливостями цифрових платформ, забезпечуючи персоналізацію, підвищений рівень безпеки та доступність у режимі онлайн [1, 2].

Пандемія COVID-19 і війна в Україні пришвидшила цифрову трансформацію: банки були змушені оперативно розширювати функціонал мобільних застосунків, щоб надати клієнтам можливість відкривати депозити онлайн без фізичного візиту до відділення [1-3].

На кінець 2022 р. понад 70 % усіх депозитних договорів укладалося через дистанційні канали; лідерами цифровізації стали «ПриватБанк» і «Ощадбанк», які пропонують депозити з можливістю управління у режимі реального часу через мобільний застосунок [4]. Зокрема, у 2021 р. 95 % депозитів фізичних осіб відкривалися онлайн в «ПриватБанк» [4].

Український досвід свідчить, що розширення можливостей цифрових депозитів сприяє зростанню фінансової інклюдії: у 2022 р. кількість активних користувачів мобільного банкінгу перевищила 20 млн осіб, що дорівнює майже половині населення країни [4]. До кінця 2023 р. близько 60 % великих банків

використовували алгоритми Big Data для визначення оптимальних депозитних ставок залежно від індивідуальних фінансових профілів клієнтів [3].

Приклади зарубіжних практик свідчать про ефективність впровадження аналітики у сфері депозитних продуктів. Понад 60 % банків у ЄС інтегрували фінтех-рішення у власні продукти з можливістю розміщення коштів через мобільні гаманці або фінансові маркетплейси. В Україні схожа тенденція простежується у співпраці банків із сервісами Portmone, EasyPay та мобільними операторами, які дозволяють здійснювати миттєві поповнення депозитів через електронні гаманці; це сприяло збільшенню обсягів залучених коштів фізичних осіб: у 2022 р. їхній приріст становив 18 % попри загальну економічну нестабільність [3, 4].

Технології блокчейн поступово переходять із сфери криптовалют у банківський сектор, формуючи нові стандарти прозорості та безпеки депозитних операцій. Принцип децентралізованого зберігання даних дозволяє виключити можливість несанкціонованого втручання у фінансові транзакції, що особливо актуально в умовах зростання кіберризиків. До 2030 р. близько 10 % світового ВВП може бути збережено в блокчейн-реєстрах, а серед банківських продуктів одним із пріоритетних напрямів є саме депозити [4]. Впровадження блокчейн-технологій у цій сфері забезпечує мінімізацію шахрайських схем та створює умови для повної відстежуваності всіх операцій із залученими коштами [4, 5].

Українські банки розглядають можливість тестування пілотних проєктів зі смартконтрактами у найближчі роки. Це може стати важливим інструментом для зниження ризиків шахрайства, підвищення прозорості, створення гнучких депозитних рішень, здатних конкурувати на міжнародному рівні [5].

Отже, використання великих даних і аналітики створює новий рівень управління ризиками, дозволяє прогнозувати поведінку вкладників і формувати індивідуальні пропозиції. Це зміцнює довіру клієнтів і формує нові стандарти взаємодії між банками та суспільством. Цифрові гаманці, платіжні платформи та фінансові маркетплейси значно підвищують ліквідність і доступність депозитних інструментів. Це створює умови для більшої фінансової інклюзії та

дозволяє залучати молоде покоління, яке віддає перевагу мобільним і швидким сервісам. Смартконтракти здатні мінімізувати ризики шахрайства та автоматизувати процеси управління депозитами.

Література:

1. Владика Ю., Турова Л., Удод В. Інноваційні технології в банкінгу: шлях до підвищення ефективності ресурсів банківських установ. Економіка та суспільство. 2024. №60. С. 119-123.
2. Маначинська Ю., Фірчук-Лукашева М. Аналіз діяльності банків та захист прав споживачів фінансових послуг у контексті сталого розвитку банківської системи. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 4. С. 164–179. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.164>.
3. Болотіна Є., Панасенко А., Пішеніна Т. Цифрові технології банківської сфери: особливості розвитку, перспективи та загрози. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2024. № 9. С. 1-19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13765766>
4. Кретов Д. Ю. Сучасний стан цифровізації в корпоративному банкінгу України. Київський економічний науковий журнал. 2024. № 6. С.78-85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-6-11>
5. Худолій Ю.С., Андрієць Т.Р. Інформаційна безпека вітчизняних банків: виклики та майбутні рішення. Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 27 листоп. 2024 р. Полтава: Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2024. С.83. <https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/events/other/inform-list/zbirnik-finrinki-2024.pdf>

Abstract: *The paper explores innovative tools in banks' deposit policy in the context of digitalization and fintech solutions. The study analyzes the implementation of digital deposit products, the use of big data for personalized offers, and customer loyalty enhancement. Special attention is given to the integration of fintech services into deposit activities and the prospects of applying blockchain technologies and smart contracts. The findings provide an assessment of how innovations improve the competitiveness of the banking system and strengthen depositors' trust.*

Key words: *deposit policy, digitalization, fintech, big data, blockchain, smart contracts.*

**Науковий керівник – БУРКОВСЬКА Алла,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв**